Національна академія аграрних наук України
Інститут кормів та сільського господарства Поділля

Матеріали XV Міжнародної наукової конференції

«КОРМИ І КОРМОВИЙ БІЛОК»

з нагоди 50-ї річниці від дня заснування
Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН

Вінниця, Україна
19-20 вересня 2023 р.

National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine
Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia

Proceedings of the XV International scientific conference

"FEEDS AND FEED PROTEIN"

on the occasion of the 50th anniversary of foundation
of the Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia of NAAS

Vinnytsia, Ukraine
September 19-20, 2023

УДК 636.085/087
ББК 45.45
К-66

Матеріали XV Міжнародної наукової конференції «Корми і кормовий білок» (19-20 вересня 2023 року). Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН. Вінниця. 2023. 125 с.

Proceedings of the XV International scientific conference "Feeds and feed protein" (September 19-20, 2023). Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia of NAAS. Vinnytsia. 2023. 125 p.

DOI: https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo2023conf
ISBN 987-013-5237-00-8

Збірник містить тези виступів учасників XV Міжнародної наукової конференції «Корми і кормовий білок», приуроченої до святкування 50-ї річниці від дня заснування Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. В матеріалах конференції висвітлено актуальні питання щодо формування ефективного кормовиробництва для забезпечення сталого розвитку тваринництва в Україні. Наведено дані про ефективність результатів наукових досліджень та їх виробничої перевірки. Матеріали подано в авторській редакції.

Для науковців, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами сучасного аграрного виробництва та пошуками шляхів їх вирішення.

The proceedings include abstracts submitted by the participants of the XV International scientific conference "Feeds and feed protein", dedicated to the 50th anniversary of foundation of the Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia of NAAS. The proceedings cover the topical issues of the effective feed production formation aimed at ensuring sustainable development of animal husbandry in Ukraine. Data on the effectiveness of the results of scientific research and their production verification are given.

The materials are presented in the authors' edition and are intended for scientists, graduate students and those interested in the problems of modern agricultural production and search for ways to solve them.

Матеріали конференції рекомендовані та затверджені до друку рішенням Вченої ради Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН від 11.09.2023 року, протокол № 9.

The proceedings of the conference were approved and recommended for publication by the decision of the scientific council of the Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia of NAAS dated September 11, 2023, protocol No. 9.

© Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, 2023
© Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, 2023

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ

Гадзало Я.М.	Національна академія аграрних наук України, президент
Роїк М.В.	Національна академія аграрних наук України, віце-президент
Лупенко Ю.О.	Національна академія аграрних наук України, віце-президент
Петриченко В.Ф.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, академік НААН
Корнійчук О.В.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, директор, доктор с.-г. наук
Кондратенко П.В.	Національна академія аграрних наук України, академік-секретар Відділення рослинництва НААН
Камінський В.Ф.	ННЦ «Інститут землеробства НААН», академік-секретар Відділення землеробства, меліорації та механізації НААН
Патика В.П.	Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного НАН, академік НААН
Калініченко А.В.	Опольський університет, Інститут екологічної інженерії та біотехнологій, Польща
Дабкевічус Зенонас	Литовський науково-дослідний центр сільського та лісового господарства, Литва
Карагіч Джурі	Інститут польових та овочевих культур, Сербія
Лихочвор В.В.	Львівський національний аграрний університет, член-кореспондент НААН
Гуцол А.В.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, доктор с.-г. наук, професор
Задорожний В.С.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат с.-г. наук
Колісник С.І.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат с.-г. наук
Бугайов В.Д.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат с.-г. наук
Векленко Ю.А.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат с.-г. наук
Кобак С.Я.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат с.-г. наук
Воронецька І.С.	Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, кандидат екон. наук

SCIENTIFIC COMMITTEE

Gadzalo Yaroslav	National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, President
Roik Mykola	National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, Vice President
Lupenko Yuriy	National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, Vice President
Petrychenko Vasyl	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Academician of NAAS
Korniichuk Oleksandr	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Director, Doctor of Agricultural Sciences
Kondratenko Peter	National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, Academician-Secretary of the Department of Plant Industry of NAAS
Kaminsky Viktor	NSC "Institute of Agriculture of NAAS", Academician-Secretary of the Department of Agriculture, Land Reclamation and Mechanisation of NAAS
Patyka Volodymyr	D.K. Zabolotnyi Institute of Microbiology and Virology of the National Academy of Sciences of Ukraine, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine
Kalinichenko Antonina	University of Opole, Institute of Environmental Engineering and Biotechnology, Poland
Dabkevicius Zenonas	Lithuanian Research Centre of Agriculture and Forestry, Lithuania
Karagic Juri	Institute of Field and Vegetable Crops, Serbia
Likhochvor Volodymyr	Lviv National Agrarian University, corresponding member of NAAS
Hutsol Anatoliy	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Doctor of Agricultural Sciences, Professor
Zadorozhnyi Viktor	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Candidate of Agricultural Sciences
Kolisnyk Sergey	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Candidate of Agricultural Sciences
Bugayev Vasyl	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Candidate of Agricultural Sciences
Veklenko Yury	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Candidate of Agricultural Sciences
Kobak Svitlana	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, Candidate of Agricultural Sciences
Voronetska Iryna	Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya NAAS, PhD in Economics

ЗМІСТ

Петриченко В., Корнійчук О., Векленко Ю. Стратегія інноваційного розвитку кормовиробництва України в умовах сучасних викликів 10
І. БІОТЕХНОЛОГІЯ, ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ ТА НАСІННИЦТВО ПОЛЬОВИХ ТА КОРМОВИХ КУЛЬТУР 15
Бугайов В., Бугайов В., Векленко Ю. Кормова та насіннєва продуктивність пирійно-пшеничного гібриду Kernza (*Tinopyrum Intermedium*) за роками використання травостою 16
Маренюк О. Сорт ячменю звичайного (ярого) Амадей 20
Коновальчук В., Колісник С., Антонів С., Запрута О. Ефективність інокуляції насіння та раньовесняного підживлення різними видами азотних добрив на насіннєвих посівах пажитниці багаторічної партерної 22
Темченко І., Штуць Т. Сорти сої нового покоління, селекції Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН 26
Запрута О., Антонів С., Колісник С., Коновальчук В. Біологічні препарати – як засіб підвищення насіннєвої продуктивності та посівних якостей люцерни посівної 30
Забарний О. Аналіз сортових ресурсів ріпаку озимого в Україні 35
Тромсюк В. Оцінка вихідного матеріалу тритикале озимого укісного напрямку використання 39
Цицюра Т., Кондратенко М. Можливості ідентифікації сортів сої за показниками індукції флуоресценції хлорофілу 43
ІІ. КОНКУРЕНТОЗДАТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПОЛЬОВИХ ТА КОРМОВИХ КУЛЬТУР 46
Гудим О., Гопцій Т. Вирощування амаранту як нішевої культури у східній частині Лівобережного Лісостепу України 47
Кобак С., Чорна В. Вплив антигібереліновых препаратів на урожайність насіння сої сорту Титан в умовах Лісостепу Правобережного 49
Мойсієнко В., Осадчук В. Оцінка елементів технологій вирощування амаранту на зерно в умовах Полісся України 52
Молдован Ж., Молдован В. Ефективність використання рістстимулюючих препаратів у позакореневому підживленні сої 56
Сеник І., Красюк Л., Жук М. Гібридне озиме жито в кормовиробництві 60
Тирусь М. Урожайність амаранту залежно від норми висіву 63
Болтик Н., Чернишенко О., Наумов Є. Вплив удобрення на зміну показника NDVI посівів кукурудзи в умовах Північного Сходу України 65
Юрчук С. Продуктивність рослин ріпаку озимого залежно від технологічних прийомів вирощування 68
Задорожний В., Задорожний А. Вплив тривалого застосування No-till на

забур'яненість та урожайність кукурудзи на зерно в Правобережному Лісостепу України 72
Наумов Є., Болтик Н., Чернишенко О. Вплив удобрення на зміну густототи посівів кукурудзи в умовах Північного Сходу України 74
ІІІ. БІОАДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БАГАТОРІЧНИХ ТРАВ У ПОЛЬОВОМУ ТА ЛУЧНОМУ КОРМОВИРОБНИЦТВІ 77
Кобиренко Ю. Багаторічні бобові трави - цінний кормовий білок 78
Векленко Ю., Козленко О., Бадюк М. Ефективність способів залуження схилових земель 82
Козак Н., Панахид Г. Комбіноване використання конюшини лучної в короткоротаційній сівозміні 87
IV. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАГОТІВЛІ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОРМІВ 90
Гуцол А., Новаковська В., Лихач С., Найдіна Т. Розробка біологічно активних добавок на основі лікарських трав для посилення продуктивності свиней 91
Гуцол А., Гуцол Н., Мисенко О. Використання мінерального премікса в годівлі молодняку свиней 94
V. ЯКІСТЬ, БЕЗПЕЧНІСТЬ ТА ГІГІЄНА КОРМІВ І СИРОВИНИ 97
Чорнолата Л., Новаковська В., Лихач С. Контроль показників якості зеленої маси кормових культур 98
Килимнюк О., Хіміч О., Лаптєєв О. Використання прополісу у вирощуванні курчат бройлерів 101
VI. ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ ТА СТРАТЕГІЇ ВИРОБНИЦТВА КОРМІВ І КОРМОВОГО БІЛКА 104
Воронецька І., Юрчук Н. Модель організаційної структури кормового центру 105
Юдова О. Особливості розвитку органічного кормовиробництва в умовах євроінтеграції 109
Бабич-Побережна А., Задорожна І., Побережний М. Наукові основи системи інноваційного провайдингу та трансферу наукоємної продукції 112
Петриченко О., Корнійчук О. Формування кормового потенціалу сільських територій 117
Кравчук О., Воронецька І. Раціональна годівля сприяє сталому розвитку тваринництва 121

УДК 658.512:631.151:631.145:636:331.44

Воронецька Ірина
кандидат економічних наук,
доцент,
Юрчук Наталія
кандидат економічних наук,
доцент,
Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН,
м. Вінниця

МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ КОРМОВОГО ЦЕНТРУ

Ключові слова: *корми, кормовиробництво, кормовий центр, організаційна структура, модель*

Voronetska Iryna
PhD in Economics,
Associate Professor
Yurchuk Natalia
PhD in Economics,
Associate Professor
Institute of Feed Research and Agriculture of Podillya of the NAAS
Vinnytsia

MODEL OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE FEED CENTER

Key words: *feed, feed production, feed center, organizational structure, model*

Для забезпечення продовольчої безпеки в умовах обмеженості ресурсів, диверсифікації форм господарювання, проблем міграції та зайнятості населення важливого значення набувають питання організації аграрного бізнесу, зокрема в частині формування кормової бази для дрібних тваринницьких господарств.

Науковці Інституту кормів і сільського господарства НАН Поділля пропонують для організації ефективного використання кормових ресурсів та раціонального, науково обґрунтованої годівлі сільськогосподарських тварин у малих господарствах створити кормоцентри в межах об'єднаних територіальних громад [1].

Основою таких центрів є трансфер інновацій: сипучі гранульовані корми - збалансовані за поживними і мінеральними речовинами для різних видів і груп

тварин (виготовляються з використанням автоматизованої лінії з виробництва гранул), високоякісне сіно в рулонах та тюках (сумішки різнотрав'я багаті поживними речовинами та кормовим білком); закладання силосу та сінажу (дозволяє максимально зберегти поживність зелених кормів) та інших інноваційних продуктів інституту.

Кормовий центр забезпечить дрібних виробників високоякісними кормами за рахунок місцевої сировини, малоцінних органічних відходів, покращить сталість ланцюжка поставок, у тому числі зменшить кількість відходів та пов'язаних з ними викидів парникових газів, сприятиме популяризації інноваційних технологій шляхом формування навчально-технічної, дорадчої, навчально-консультаційної та консультативно-технічної допомоги для сільськогосподарських товаровиробників [1].

У сучасному агробізнесі якісна та злагоджена організаційна структура є вирішальним фактором, що забезпечує ефективність діяльності компанії. Ця частина системи управління компанією є її основою. Від грамотної побудови та ефективної роботи адміністративної структури організації залежить швидкість і якість прийняття управлінських рішень, ефективність роботи всієї компанії. Організаційна структура управління – це завершена ієрархічна система, що складається із сукупності організованих підрозділів і рівнів управління, яка організовує процес зв'язку між ними та спрямована на забезпечення ефективного процесу функціонування організації через взаємодію її частин як з внутрішнім, так і з внутрішнім управлінням. і зовнішнє середовище організації [2].

Організаційна структура підприємства має максимально враховувати вплив ситуаційних факторів, які його характеризують: технологія; розміри підприємства; середовище (його складність, динамічність, невизначеність); стратегія. Формування організаційної структури кормового центру має включати в себе етапи, що представлені на рис. 1.

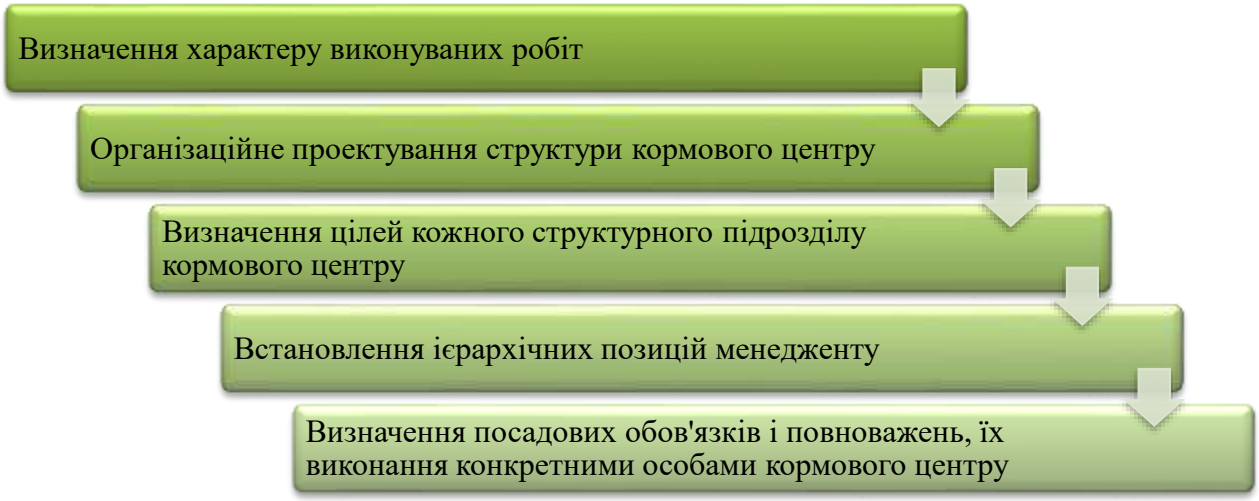

Рис. 1. Етапи формування організаційної структури кормового центру

Джерело: систематизовано авторами

Розроблення організаційної структури кормового центру передбачає врахуванням принципів і факторів, що визначають цю культуру.

Існує багато різновидів організаційних структур, кожна з них має свої переваги та недоліки. Вибір організаційної структури залежить від особливостей і потреб конкретного підприємства. За характером взаємозв'язків між елементами структури розрізняють: лінійну, лінійно-функціональну, функціональну, лінійно-штабну, дивізіональну, конгломератну, проектну, сітьову, матричну структури. Для кормового центру доцільним буде використання лінійно-функціональної організаційної структури.

На рис. 2 представлено органіграму кормового центру, із врахуванням виробничої структури кормового центру [1], яка включає підрозділ основного виробництва – виробництва кормів і консалтингові послуги та інфраструктури – складську і транспортну логістику, лабораторію оцінки якості кормів, дорадчу службу. Основними бізнес-процесами кормоцентру є: заготівля сіна, сінажу, силосу та соломи; виробництво кормових сумішей та трав'яного борошна для індивідуальних запитів сільгоспвиробників.

Рис. 2. Модель організаційної структури кормового центру
Джерело: розроблено авторами

Запропонована модель організаційної структури кормового центру враховує його унікальні вимоги і потреби, цілі, конкурентний бізнес-клімат, комунікаційні моделі та процеси, розмір бізнесу, тощо. Організаційна структура є одним із чинників досягнення максимальної ефективності кормового центру, сприяючи при цьому підвищенню мотивації працівників.

Кормовий центр сприятиме сталому розвитку тваринництва в

агроформуваннях різних форм господарювання та сільських об'єднаних територіальних громадах.

Список використаних джерел

1. *Воронецька І.С., Юрчук Н.П.* Бізнес-процеси кормового центру як основа відродження тваринництва України. *Корми і кормовиробництво.* 2023. № 95. С.215-228. https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo202395-20.

2. *Дорошенко М.П., Вороніна В.Л.* Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2019. Т. 30(69), № 5(1). С. 52-56. https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-5-10.

Наукове видання
Scientific publication

Матеріали XV Міжнародної наукової конференції
«КОРМИ І КОРМОВИЙ БІЛОК»

Proceedings of the XV International scientific conference
"FEEDS AND FEED PROTEIN"

Редакційна колегія:
Інститут кормів та сільськогогосподарства Поділля НААН

Editorial board:
Institute of Feed Research and Agriculture of Podillia of NAAS

21100, м. Вінниця, пр-кт Юності, 16
тел./факс: (0432) 46-41-16,
16, Yunosti Ave, Vinnytsia, 21100, Ukraine
tel./fax: (0432) 46-41-16,
e-mail: kormovyrobnytstvo@ukr.net
collection:www.fri.vin.ua

***Редактор** Воронецька Ірина Станіславівна*
***Editor** Iryna Voronetska*
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 22254-12154 ПР
від 28. 07. 2016

Address of editorial office
21100, 16, Yunosti Avenue, Vinnytsia, Ukraine
tel./fax: (0432) 46-41-16,
e-mail: kormovyrobnytstvo@ukr.net
collection:www.fri.vin.ua